

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio secunda. Vtrum secundum fidem animæ Christi non comprehendat
diuinam essentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

quam vnam adæquationem esse separabilem ab alia, & obiectum nunquam comprehendere posse quoad omnes rationes cognitivas, nisi per speciem adæquatam adiectam obiecti. Quod sic declaro, quia, si est sermo de rebus materialibus, hæc tantum sunt in potentia intelligibiles, unde nullam habent ex se vim effectivam speciei intelligibilis, & ideo ex parte earum non potest hæc adæquatio considerari, sed omnis intellectio, quæ habuerit sufficientem perfectionem intensivam ad penetranda hæc obiecta exacte ex parte eorum, erit sufficiens ad eorum comprehensionem. Si vero tractemus de obiectis creatis actu intelligibilibus, ut sunt substantiæ angelicæ, & animæ separatae, hæc nunquam adæquate ex parte obiecti cognoscuntur, nisi per actum adæquatum etiam, seu proportionatum potius & connaturalem, vel per alium superioris ordinis: & ita angelus superior naturaliter non comprehenditur ab inferiori, sed vel à se, vel à superiori. Unde colligimus, illam intellectiōem, quæ in intensiva perfectione, vel claritate non est adæquata talibus obiectis, non esse etiam sufficientem ad penetranda illa obiecta exactissime, etiam quoad extensionem, seu quoad modum perfectæ cognitionis ex parte eorum. Atque eadem ratione, ascendendo ad Deum, nulla cognitio esse potest sufficiens ad Deum comprehendendum extensionem (ut sic dicam) nisi ea, quæ est connaturalis, & adæquata ipsi Deo in perfectione intensiva, ut latius dicturi sumus sect. 3.

obiectio. Dices, sæpe visiones seu intellectiōes posse esse inæquales in modo attingendi obiectum, non quia aliquis modus obiecti per vnam videatur, & non per aliam, sed quia vno modo idem videatur per vnum actum, & non per alium: ergo eadem ratione potest visio adæquata obiecto extensivè esse perfectior in modo, quamvis ille modus non sit in obiecto visus, vel non visus. Respondetur, concedendo totum, sic enim comprehensio eiusdem angeli inferioris perfectior est in supremo angelo, quam in alio intermedio, licet nullam rationem, modum, aut habitudinem, terminumve eius cognoscat vnus, non vero alius, in particulari, & cum omni distinctione, seu specificatione ex parte obiecti. Dico tamen, quando cognitiones attingunt hunc gradum perfectionis ex parte obiecti, illum alium modum, in quo est excessus, non fundari in obiecto, neque ut terminante, neque ut efficiente, vel quasi efficiente cognitionem, sed fundari in sola perfectione cognoscentis, & ideo diversitatem illam nihil ad comprehensionem referre.

responsio. Sed contra, quia, licet in substantialibus obiectis semper inveniatur vera dicta regula, & doctrina, non tamen in accidentalibus: nam angelus inferior, licet non possit comprehendere superiorem angelum, poterit tamen comprehendere, saltem extensivè, aliquem actum eius, ut vnam intellectiōem, vel actum amoris; & tamen ille met actus ex se perfectionem noticiam sui generat in proprio subiecto, siue in angelo cuius est, quam in inferiori. Respondetur in primis, hoc esse dubium, nam, cum accidentia essentialia dicant ordinem ad subiectum connaturale, satis probabiliter dici potest, non comprehendendi nisi ab eo, qui subiectum comprehendit, & intellectum animæ comprehendere non posse, non comprehendere animam. Deinde, si assumptum admittatur, potius inde elicitur accommodatum exemplum ad declarandum, quomodo perfectio intensiva actus necessaria non sit ad comprehensionem simpliciter. Nam actus superioris angeli comprehenditur ab inferiori, quamvis non cum tota perfectione intensiva cognoscatur, eum quæ ex se & natura sua aptus est cognosci. Tandem potest in hoc assignari discriminē inter substantias, & accidentia, quia accidentia ex se sunt in inferiori ordine constituta. Unde ex se etiam minorem virtutem requirunt, ut comprehendantur.

tur. Quod autem à propria substantia intellectuali clarius & perfectius cognoscantur, quā ab inferiori, est per accidens, quia ipsa non sunt per se primo intelligibilia à tali substantia, sed quasi consequenter ad cognitionem substantiæ suæ. Ac denique id magis provenit ex parte subiecti, quam ex parte ipsorum accidentium. At vero substantia ex se est in superiori ordine, & quando ex se est actu intelligibilis, seipsam respicit, ut obiectum quasi proportionatum, & cōmensuratum suæ virtuti; & ideo seipsam comprehendere potest, non vero ab inferiori comprehendendi, bene tamen à superiori.

SECTIO II.

Verum secundum fidem animæ Christi non comprehendat divinam essentiam.

*H*Æc quæstio cōmunis est aliis beatiss, & ita tractatur à D. Tho. 1. par. quæst. 12. artic. 7. tamen, quia video nonnullos specialiter de anima Christi dubitare, propter singularem dignitatem eius, & unionem ad Verbum, ideo cogor exacte hinc inquirere, quam sit certum, Deum esse incomprehensibilem ab intellectu creato, atque adeo ab anima Christi. Quamquam enim de fide certum sit, hominem in hac vita non posse comprehendere Deum, neque id posse Angelum, aut quemlibet intellectum creatum suis naturalibus viribus: tamen, quod neque per divinā virtutem possit intellectus creatus ita elevari, ut possit Deum comprehendere, non videtur unde sit certum: quia neque ex Scriptura, neque ex Patribus, id satis probari potest. Illud enim testimonium Ierem. 32. quo præcipue solet à Theologis hoc probari, *Magnus consilio, & incomprehensibilis cogitatio*, nihil probare videtur: tum, quia rectè exponi potest de cogitatione humana, & quacumque cognitione, viribus naturæ habitata: tum etiam, quia septuaginta interpretes non ita legunt, sed, *Magnus consilio, & potens viribus*, & ad hunc modum ferè exponi possunt reliqua testimonia Scripturæ sacræ, ubi de Dei incomprehensibilitate sermo est, ut est illud Ecclesiast. 43. *Ne laborescitis, non enim comprehendetis*, id est, non defatigemini, viribus enim vestris illum comprehendere non poteritis: quamquam ibi non tam de cognitione, quam de perfectæ Dei laude sermo sit. Et augetur difficultas, quia in Scriptura tam appellatur Deus, *invisibilis*, quā *incomprehensibilis* intellectui creato, ut primè ad Timotheum *Invisibili soli Deo honor & gloria*, ad Coloss. 1. *Qui est imago Dei invisibilis*, & primè ad Timotheum. 6. *Quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest*. Sed hæc necessario interpretanda sunt, vel respectu hominis in vita mortali, vel respectu intellectus creati, solis suis viribus naturalibus operantis; ergo eodem modo intelligi potest, cum dicitur *incomprehensibilis*. Quæ intelligentia cōfirmatur, tum ex Scriptura sacra, quæ interdum *incomprehensibiles* vocat etiam ipsos effectus Dei, ut Iob. 9. *Qui facit magna, & incomprehensibilia, & mirabilia*, quorum non est numerus, & cap. 42. *Forſitan vestigia eius comprehendes?* cum tamen certum sit, opera Dei posse, saltem supernaturaliter, comprehendere, tum etiam ex Patribus, qui dicunt, non posse nos comprehendere Deum, donec ad patriam perveniamus, ut Irenæus lib. 4. contra hæres. cap. 37. Nazianzen. oratione 25. & 27. nume. 26. & 34. & orat. 42. qui etiam orat. 20. 34. 36. num. 66. ita exponit, Deum esse incomprehensibilem, ut non possit ab homine mortali comprehendere, donec ad patriam perveniat. Et eodem modo loquitur Origenes. 1. Periarch. cap. 1. & Cyprianus in principio operis de Cardinalibus Christi operibus. Ratione possumus argumentari, quia si Christi anima haberet lumen infinitum, quo videat omnia, quæ in Deo sunt, tam eminenter, quam formaliter, comprehenderet ipsum Deum; ut aperte docet D. Thomas in hac quæstione, articulo 2. & colligitur ex eodem 1. parte, quæstio.

Ierem. 32.

Ecclesiast. 43.

1. Coloss. 1. 1. Tim. 6. & 6.

Iob. 9.

Irenæus Nazianzenus.

Origenes Cyprianus.

D. Thomas.

quaestio. 12. artic. 7. & 8. Sed non est de fide, animam Christi non habere lumen infinitum, nec videre omnia in Verbo, sed probabilis est opinio hoc affirmans; ergo etiam est probabile, comprehendere Deum.

*Deum omni
creaturam in
comprehensibilem.*

*D. Thom.
Bonavent.
Richard.
Durand.
Scot.
Gabr.
Palud.
Sot.
Jerem. 32.*

*Hierony.
Gloss.*

*Psalm. 91.
Roman. 11.*

Iob. 11.

*Deus quo-
modo disci-
tur incom-
prehensibi-
lis.*

Nihilominus dico primo. De fide est; Deum esse incomprehensibilem quacunque creata cognitione. Hæc conclusio intelligenda est de comprehensione absolute & simpliciter dicta, ita ut sensus sit, Deum esse incomprehensibilem à creatura comprehensione propria, & simpliciter perfecta, licet non sit de fide certum, in quo consistat hæc comprehensio. Et hoc modo docent hanc assertionem omnes Theologi, D. Thomas, citatis locis, & tertio contra Gent. cap. 55. alij in 3. distinct. 14. Bonavent. articulo. 1. quaest. 2. Ricard. quaest. 4. ubi Albertus articulo. 1. dicit, esse blasphemiam contra diuinitatem Christi, asserere ab eius humanitate comprehendendi. Durand. Scot. Gabri. Paludan. quaest. 1. & alij in 4. distinctio. 49. ubi Sotus, quaest. 3. articulo. 1. Et probatur primo ex Scripturis, Ierem. 32. Magni consilio, & comprehensibilis cogitatu; quod enim ita legendum sit, constat ex vulgata editione, quam in re tam graui hoc tempore reijcere manifeste esset contra Concilium Tridentinum: præsertim cum Hebraica veritas cum illa consentiat, quod vero ita intelligendum sit, est sententia Hieronymi & Glossæ ibi (alij Patres hunc locum non attigerunt) & Theologi omnes hunc sensum secuti sunt, quibus omnibus contradicere plus esset, quam temerarium, præsertim, quia iuxta, planum contextum, illa particula, *Cogitatu*, non tam videtur referenda ad hominum, vel Angelorum cogitationes, quam ipsius Dei, vel (ut ita dicam) non tam actiue, quam passiue sumitur; nam sicut dicitur Deus, magni consilio, quia consilia eius altissima sunt, ita dicitur incomprehensibilis cogitatu, quia in suis cogitationibus est incomprehensibilis, iuxta illud, Nimiis profunda facta sunt cogitationes tue, Psalm. 91. & illud Pauli ad Roman. 11. Quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius? & infra Quis cognouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit? Quod si Deus in consiliis, & in iudiciis suis incomprehensibilis est, multo magis in substantia sua. Et eodem modo dicuntur interdum opera, seu vestigia Dei, incomprehensibilia, quatenus, scilicet, cadunt sub diuinam providentiam, & sapientiam; unde in citato loco Iob. 11. postquam dixit, *Foris in vestigia Dei comprehendere?* subdit, *Et vsque ad perfectum omnipotentem reperies?* &c. Denique ex communi phrasi Scripturæ, & ex modo, quo de immensitate Dei loquitur, eiusque incomprehensibilitatem exaggerat, variisque figuris, & metaphoris illam sæpius proponit, satis significat, altiori modo esse Deum incomprehensibilem creaturæ, quam sit vlla creatura: non ergo vocatur incomprehensibilis solum, quia à mortali homine cognosci non potest, prout in se est, hoc enim modo etiam Angelum non potest mortalis homo comprehendere: neque etiam dicitur incomprehensibilis solum, quia ab intellectu creato solis naturæ viribus videri non potest, prout in se est, hoc enim modo, etiam gratia, quæ est in essentia animæ, dici posset incomprehensibilis. Sed quia Scripturæ per se nudæ sumptæ non videntur omnino conuincere, adiungamus communem sensum, & traditionem Patrum, apud quos illa sunt præcipue notanda testimonia, in quibus comparando Deum, etiam ad Angelos, vel beatos ipsum videntes, affirmant tanquam indubitatum dogma fidei, Deum esse incomprehensibilem.

Secundo ergo arguitur testimonijs Patrum, Latinorum primo. Gregor. 10. moral. cap. 10. In retributionis (ait) culmine reperiri omnipotens per contemplationis speciem potest, sed tamen ad perfectum non potest, quia, est hunc in claritate sua quandoque conspicimus;

non tamen eius essentiam plene contuemur, & cetera, quæ sequen. sect. notabimus, & lib. 18. capit. 28. alias 3. & sequenti, explicat, illam claritatem Dei esse ipsam substantiam Dei, quia in eo non distinguitur claritas à substantia; & ibidem ait, Longe dispariter videre creaturam creatorem, quam ipse seipsum videat: nam quantum ad immensitatem Dei, inquit, modus nobis signatur contemplationis, quia eo ipso pondere circumscribimur, quo creatura sumus. Secundo, Ambros. lib. 1. in Lucam, tractans illud Ioan. 1. Deum nemo vidit vnquam, ad Angelos extendit, & declarat, dictum esse ratione incomprehensibilitatis. Tercio idem docet Augustinus, citans dictum locum Ambrosij in Epistola 112. capitulo. 8. & 9. ubi bene distinguit visionem à comprehensione; clarius sermone 190. de Tempore, & 38. de Verbis Domini, & lib. de cognitione veræ viæ, capit. 31. etiam beatis dicit Deum incomprehensibilem, unde in quaestiuiculis de Trinitate, tomo 3. optime exponit, quomodo dicatur in Scriptura Deus, incomprehensibilis, seu inuisibilis, his verbis, Videri potest Deus per dona gratiæ, siue ab Angelis, siue ab animabus Sanctorum, plenam vero diuinitatis naturam, nec Angelus quilibet, nec Sanctorum aliquis, perfecte videre poterit, ideo incomprehensibilis dicitur Deus. Quarto Beda, circa illud 1. Ioan. 3. Videbimus eum, sicuti est, promittitur, inquit, nobis videre Deum, nam comprehendere concedi non potest. Quinto idem optime tractat Hilarius 2. de Trinitate circa principium, & libro decimo sub finem. Sexto, Anselmus in lectionibus super Euangelia, lectione 17. quæ est de Transfiguratione Domini, & super primam ad Timotheum, capitulo. 2. vno sensu explicat Deum dici inuisibilem, quia licet à beatis videri possit, non tamen comprehendit. Eandem veritatem docet in Monolog. capit. 35. Septimò, ex Patribus Græcis Chrysostomus multus est in hac sententia asserenda, in enarratione super capitulo. 6. Iaiæ, ubi ita exponit visionem illam de Domino sedente in throno excelsi, & Seraphin, qui velabant facies suas ad indicandam Dei incomprehensibilitatem: & homil. 2. de eadē visione contra eos, qui contrarium sentiunt, ita exclamat, *Horresce cælum, obstupescet terra;* idem latissime persequitur quinque homiliis de incomprehensibili Dei natura, ubi contrariam sententiam hæresim vocat: caute tamen legendus est, ita enim adhæret huic veritati, ut in errorem extreme contrarium inclinare videatur, scilicet, Deum à nulla creatura in substantia sua videri posse; sed explicandus est ex aliquibus, locis in quibus addit particulam, *exactly*, seu *perfecte*, quod perinde est, ac comprehendere, sicut supra Augustinus Scripturam sacram, vocantem Deum inuisibilem, exponit. Octauo, eodem sensu Theodoret. Psalm. 103. dicit, Deum minime conspici posse, accommodans verba illa, *Amictus lumine, sicut vestimento.* Nonò, idem Cyril. Alexand. lib. 11. thesaur. ca. 1. accommodans illud Iaiæ 40. *Quis meritis est manus aquas, & cælum palmo?* Decimo, eodem loco ad hoc propositum vtitur Irenæus lib. 4. contra hæres. cap. 26. vndecimo, Cyril. etiam Ierosolymitan. Catechesi 6. eodem sensu dicit, Deum esse incomprehensibilem, & hoc modo subdit. *Vident sane Angeli, sed non ita ut est, sed secundum quod est, & ipsi capiunt, ipse enim Iesus dicit, quod Patrem nemo vidit, nisi qui est de cælo, hic vidit Patrem, quem locum aperte intelligit de Christo, ut est Deus, ut de visione comprehensionis, subdit enim, Vident Angeli ita ut capiunt, & Archangeli, ita ut possunt, Throni vero & Dominationes plus quidem, quam illi, sed minus tamen, quam pro Dei benignitate: solus autem Spiritus sanctus, ita ut oportet, vidit; ille enim scrutatur omnia, etiam profunda Dei, & inuigilans Dei Filius, ita ut oportet, etiam cognoscit, quoniam Deitatis paternæ est participes Filius, tanquā inuigilans, Duodecimo, Epiphanius lib. 3. contra hæres. in 70.*

Damas.
Eckius.
Greg. Naz.
Psal. 119.
E. 103.

Conc. Lat.

Anima
Christi non
comprehensibilis
est.

Respon.
ad
argumenta.

in 70. Deus, inquit, infinitus modis, & adhuc amplius incomprehensibilis est, & infra: omnia, quae ab illo facta sunt, infra ipsius gloriam sunt, sola autem Trinitas incomprehensibilis est, & in gloria incomparabilis, &c. Decimo tertio. Damascen. lib. 1. de fid. cap. 1. & 4. Deum vocat, omnibus modis incomprehensibilem, ubi Eckius hoc bene explicat, & confirmat. Decimo quarto, Gregor. Nazian. orat. 1. saepe hanc veritatem inculcat, & ad illam accommodat illud Psal. 119. Posuit tenebras latibulum suum, & illud Psal. 103. Amictus lumine, sicut vestimento, Scillud, Abyssus sicut vestimentum, amictus eius. Vbi etiam Elias hoc notat, & oratione 34. numero 9. & 19. de Angelis beatis loquens, dicit, elevari ad conspiciendum Deum, si non potius, saltem melius, quam nos. Idem significat orat. 36. n. 66. Denique definita est haec veritas in Concil. Lateranen. de summa Trinitate, & fid. Cathol. cap. Firmiter, Credimus, & simpliciter confitemur, unum esse Deum, infinitum, immutabilem, incomprehensibilem, ubi tam absolute, & simpliciter definit esse Deum incomprehensibilem, sicut immutabilem; sicut ergo ita immutabilis est, ut etiam de potentia absoluta mutari non possit; ita incomprehensibilis est, ut nulla ratione a creatura comprehendere possit; hoc enim sensu Theologi, & Catholici omnes loquuntur de Dei incomprehensibilitate, & ita illam intelligunt, unde dubium non est, quin Concilium eodem sensu de illalocutum sit.

Ultimo argumentor ratione, quia Deus est immensus, & infinitus; ergo non potest a creatura finita comprehendi, quae consequentia visa est à Theologis per se nota ex terminis, quamvis rationem eius non omnes eandem reddant: explicabitur vero melius sectione sequenti, ex qua, veluti à signo, confirmabitur haec veritas, quia intellectus creatus non potest in Deo videre omnia, quae in eo sunt, quod est signum, non posse comprehendere omnipotentiam eius. Et haec rationes probant conclusionem quoad veritatem ipsam, quoad gradum autem certitudinis fidei, satis probata videtur omnibus, regulis fidei, scilicet, Scriptura, traditione, & definitione Ecclesiae.

Dico secundo. Eodem modo certum est, animam Christi non comprehendere diuinam essentiam. Ita docent Theologi omnes supra citati, & sequitur aperte ex dictis, nam anima Christi, intellectus eius & actus, quo videt Deum, creata sunt, & finita: sed Deus est incomprehensibilis per actum creatum, & finitum, ergo. Confirmatur, quia si anima Christi, videndo Deum, comprehendere ipsum, vel id esset ex communi ratione visionis, scilicet, quia clare videt totum Deum, prout in se est; & hoc non est satis, alias quilibet beatus comprehenderet Deum, quod esse haereticum, ostensum est: non ergo satis est videre totum, nisi videat totaliter, ut explicatur late in prima parte, q. 12. & sectione preced. dictum est, & in sequenti non nihil attingemus: vel hoc conuenit animae Christi ex singulari ratione vnionis: & hoc etiam dici non potest, quia Verbum vnitum, neque est principium formale videndi, neque per se ipsum, ac formaliter dat intellectui virtutem, seu efficaciam ad videndum, neque etiam ratione illius datur intellectui Christi infinita aliqua virtus cognoscendi; ergo non potest magis illa anima comprehendere Deum, quam si esset separata, & haberet idem lumen gloriae, &c. Et confirmatur, quia comprehendere diuinam essentiam, est proprium attributum ipsius diuinae naturae, sed post hanc vnionem, naturae manent inconfusae, & attributa vnus non communicantur alteri; ergo, quamuis anima sit vnita, non propterea est potens ad comprehendendam diuinam naturam.

Ad difficultatem in principio positam fere respondum est, iam enim ostendimus, quomodo ex Scriptura haec veritas colligetur, & quid proprie significet attributum hoc, scilicet, Deum esse incomprehensibilem. Ad illud vero simile, quod afferebatur de inuisibili, respondetur, communiter à Patribus

Fr. Suarez. tom. 1.

interpretari, Deum simpliciter, & per omnem potentiam esse inuisibilem à creatura, dicitur enim inuisibilis oculis corporis, vel exacta & adaequata visione intellectus. Patres vero ibi citati aperte loquuntur in illis locis de comprehensione, ut significat ascensionem; & non ut significat perfectam cognitionem, iuxta distinctionem explicatam in principio articuli primi Diui Thomae. In alijs vero locis à nobis citatis pro conclusione, euidenter loquuntur de comprehensione in ea significatione, qua nunc vtimur, ut legenti omnia loca aperte constabit.

Ad rationem responderetur, saepe veritatem aliquam esse de fide certam, modum autem explicandi, vel defendendi illam, cadere sub opinionem, & ideo non licet ex eo, quod aliquod principium in opinione positum sit, inferre, conclusionem etiam esse opinabilem, nisi illatio sit ita euidentis, ut omnino necessario sequatur; in proposito ergo omnes Theologi sine controuersia fatentur, ut veritatem fidei, Deum esse incomprehensibilem, & in alijs opinionibus ita procedunt, ut nihil huic veritati contrarium admittere audeant: & ita, qui existimant, lumen gloriae posse esse infinitum, vel intellectum creatum posse videre in Deo omnia, quae in eo sunt eminenter, negant inde sequi comprehensionem DEI; qui vero hoc sequi existimant, assumptionem negant. Unde ex his opinionibus illa semper eligenda est, cum qua melius veritas fidei consistere possit.

SECTIO III.

Utrum anima Christi videat in Verbo omnia possibilia, quae in Deo eminenter continentur.

Prima sententia affirmat, videre animam Christi in Verbo omnia, quae Deus potest facere de sua potentia absoluta. Ita tenuit Hugo in lib. de scientia animae Christi, qui falso fundamento nititur, scilicet, quia anima Christi videt Verbum visione increata. Quod supra reiectum est, & ex hic dictis intelligi potest, etiam posito illo fundamento, hoc non sequi, quia posset intelligi, visionem illam magis, vel minus communicari pro capacitate suscipientis. Alioqui dicendum consequenter esset, animam Christi comprehendere Deum, quia visio increata, comprehensio Dei est, quam vero falsum sit consequens, constat ex sect. precedente. Hanc vero sententiam tenet Magist. in 4. distinct. 14. & ibi Albert. art. 1. & probabilem censet Scot. quæst. 2. cuius argumenta parum vrgentia sunt, & ex parte idem tenuit Alenf. 3. part. quæst. 13. memb. 7. Durandus quæstio. 2. dicit enim videre animam Christi in Verbo omnia, quae in Deo sunt eminenter, saltem quatenus possibilia sunt: consentit etiam ex parte Henric. quodlibet. 7. qu. 4. & 5. qui hoc affirmat de speciebus possibilibus, non tamen de indiuiduis. Alcius lib. 3. Summ. tractatu. 1. cap. 5. qui hoc tribuit scientiae vnionis, non beatae vt sic, sed hae distinctio est imperitina, ut supra vidimus. Fundamentum Magistri sumitur ex quibusdam testimonijs ad Colossens. 2. *In eo sunt omnes thesauri sapientiae, & scientia Dei*, ubi Chrysost. homilia 5. affirmat, Christum omnia scire, & nihil ignorare, si autem non omnia videret, aliqua nesciret, & ignoraret. Propter quod hanc sententiam videtur etiam tenere Fulgentius in lib. ad Perandum, responsione ad tertiam quæstionem, Et Euseb. discipulus Hieronymi, in epistola, quam de morte eius ad Damasum scripsit, & habetur tom. 9. oper. Hieron. refert, ipsum Hieron. morti proximum his verbis cum Christo fuisse colloctum. *Tua anima statim ac inseparabiliter suis vnita diuinitati, omnia sciuit & potuit, quae ipsa scit, & potest diuinitas.* Et confirmari ratione potest, quia non implicat contradictionem, hanc perfectionem communicatam esse intellectu.

O o

telle.